

Копиць Євгеній Вікторович

кандидат педагогічних наук, асистент кафедри географії,
методики її навчання та туризму

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава

**ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАДАХ ПОЛТАВЩИНИ: ДОСВІД ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА**

Адміністративно-територіальна реформа, що була спрямована на децентралізацію як надання більших повноважень органам місцевого самоврядування та на зміну адміністративно-територіального поділу України, логічно поштовхнула дослідження перспектив розвитку туризму в територіальних громадах. Автори рекомендацій щодо розвитку туризму в громаді акцентують на продуктивності активного залучення до цього процесу представників закладів освіти [2].

Раніше ми неодноразово привертали увагу до можливостей закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю позитивно впливати на розвиток туризму в територіальних громадах на прикладі діяльності працівників та вихованців Комунального закладу «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради» (далі, відповідно до статуту, – КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР») [3; 4]. Функціонування у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка кафедри географії, методики її навчання та туризму, яка займається підготовкою здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 242 Туризм і рекреація, спонукає бодай у загальних рисах окреслити продуктивний досвід цього вишу з підтримки та організації досліджень стану, проблем та перспектив розвитку туризму в окремих територіальних громадах Полтавщини.

Оскільки ПНПУ імені В. Г. Короленка та КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР» є партнерами у низці питань освіти учнівської та студентської молоді, представники університету систематично залучаються до проведення краєзнавчо-дослідницьких заходів, організованих цим закладом позашкільної освіти. Зокрема, представники кафедри неодноразово модерували засідання секції географічного краєзнавства під час обласних краєзнавчих конференцій учнівської молоді «Полтавщина – земля моя свята». За підсумками роботи конференції у листопаді 2021 р. завідувач кафедри Анжела Шуканова рекомендувала вихованкам КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР» Еліні Богомаз та Валерії Щолоковій наступного року взяти участь у науковій конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії з доопрацьованим дослідженням перспектив розвитку туризму у Новоселівській територіальній громаді.

Матеріал, присвячений стану та перспективним напрямам розвитку туризму в Новоселівській громаді був представлений Еліною та Валерією на факультетській конференції у квітні 2022 р. та увійшов до збірника її матеріалів [1].

Розуміння затребуваності досліджень розвитку туризму в територіальних громадах Полтавщини спонукає кафедру пропонувати здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 242 Туризм і рекреація відповідні теми курсових та кваліфікаційних робіт. Зокрема, у 2023 р. Антон Несвітайлов успішно захистив курсову роботу на тему «Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Диканській територіальній громаді Полтавської області» (науковий керівник Євгеній Копилець). Спільно з науковим керівником ним підготовлено тези, які у листопаді 2023 р. були представлені на I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України», м. Харків [5].

У 2024 р. Антон Несвітайлов успішно захистив кваліфікаційну роботу на тему «Розвиток туризму в Полтавській області в умовах децентралізації» (науковий керівник Євгеній Копилець). У роботі проаналізовано розвиток туризму в області перед завершальним етапом адміністративно-територіальної реформи, здійснено спробу розкрити вплив реформи на розвиток туризму низки територіальних громад.

Для розгляду добиралися громади, які мали неоднакові вихідні передумови для розвитку туризму: наприклад, Диканська громада утворилася у межах попереднього адміністративного району і зберегла весь відповідний потенціал, Кобеляцька громада успадкувала більшу частину туристсько-рекреаційних ресурсів колишнього однойменного району, Новоселівська громада об'єднала населені пункти, які підпорядковувалися 5 із 26 сільських рад колишнього Полтавського району; зрештою, населені пункти Мачухівської громади до адміністративно-територіальної реформи належали до трьох різних районів.

Студентом надано конкретні пропозиції щодо перспективних напрямів спеціалізації громад у розвитку туризму, акцентовано на ряді об'єктів, які раніше не залучалися до туристичних маршрутів, а в сучасних суспільних умовах здатні привабити туристів. Таким чином, подібні роботи, з одного боку, позитивно позначаються на підготовці майбутніх фахівців туристської сфери, з іншого – мають певну практичну значущість.

У квітні 2024 року кафедрою проведено виїзний семінар-практикум «Залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої роботи в сучасних умовах» на базі закладів загальної середньої та позашкільної освіти Кобеляцької територіальної громади. Під час заходу, до якого активно долучилася Кобеляцька станція юних туристів Кобеляцької міської ради Полтавської області, зокрема, було наголошено на продуктивності об'єднання потенціалу органів місцевого самоврядування, місцевих спеціалістів у галузі

культури та туризму, педагогічних працівників і учнівської молоді та фахівців ЗВО Полтави для розвитку туризму в громаді.

Реальна значущість окресленого питання спонукає до подальших досліджень в означеному напрямі.

Список використаних джерел

1. Богомаз Е., Щолокова В. Стан та перспективні напрями розвитку туризму у Новоселівській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області. *Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії, квітень 2022 р.* Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 207–210.

2. Коваль О. П'ять кроків для розвитку туризму в громаді. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/08/1/650132>

3. Копилець Є. В. Залучення закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю до розвитку туризму в територіальних громадах. *Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації* : тези доповідей V Міжнар. наук-практ. конф.-фестиваль, Київ, 19–20 травня 2022 р. К. : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 29–31.

4. Копилець Є. Можливості закладу позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю щодо сприяння розвитку туризму у мікрорегіоні. *Теоретичні і прикладні напрями розвитку туризму та рекреації в регіонах України.* Матеріали VIII Міжнарод. наук.-практ. конф., 16–17 червня 2022 р. Зб. наук. пр. / за заг. ред. О. В. Колотухи. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 213–218.

5. Копилець Є. В., Несвітайлов А. Є. Перспективи розвитку туризму в Диканській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області. *Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України* : Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (14-15 листопада 2023 року). Харків : ХП, 2023. С. 349–351.